

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΣΤΑ ΝΕΑΝΙΚΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεν υπάρχει Ορθόδοξος πιστός που να μη γνωρίζει τον μεγάλο άγιο του 20ου αιώνα, τον Άγιο Νεκτάριο επίσκοπο Πενταπόλεως, τον θαυματουργό (1846-1920). Πρόκειται για έναν από τους πιο αγαπητούς και δημοφιλείς αγίους. Αξίζει λοιπόν κι εμείς σήμερα να αφιερώσουμε την ώρα αυτή στον σύγχρονο αυτό άγιο, που τον αισθανόμαστε τόσο κοντά μας...

Η ζωή και το έργο, η διδασκαλία και τα θαύματα του αγίου Νεκταρίου εντυπωσιάζουν, συγκινούν και εμπνέουν. Δεν είναι όμως λιγότερο θαυμαστή και η μαθητική ζωή του. Σ' αυτό το κομμάτι της ζωής του θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας. Στα παιδικά και τα νεανικά του χρόνια. Διότι από τότε όλα έδειχναν ότι το παιδί αυτό επρόκειτο να αναλάβει μια υψηλή και μεγάλη αποστολή...

ΔΙΗΓΗΣΗ¹

Επτά παιδιά είχε χαρίσει ο Πανάγαθος Θεός στον κυρ Δήμο και την κυρα-Βασιλική, που ζούσαν με την οικογένειά τους στον αγιασμένο τόπο της Σηλυβρίας της Θράκης. Ανάμεσά τους όμως ξεχώριζε ο Αναστάσης. Ο Αναστάσης (αυτό ήταν το βαπτιστικό όνομα του αγίου Νεκταρίου) από μικρός αγαπούσε πολύ τη μελέτη του λόγου του Θεού. Ήταν μόλις 5 χρονών και η μητέρα του ή και η γιαγιά του, του διάβαζαν τους ψαλμούς του Δαβίδ. Εκείνος προτιμούσε να σταματά στον 50ο ψαλμό και να επαναλαμβάνει μόνος του ένα στίχο που του έκανε ιδιαίτερη εντύπωση: «Διδάξω ανόμους τας οδούς σου και ασεβείς επί σε επιστρέψουσι»... Το 'λεγε, το ξανάλεγε και μυστικά προσευχόταν: Θεέ μου, πόσο θα 'θελα να διδάξω το σωστό δρόμο στους ανθρώπους που έχουν απομακρυνθεί από το νόμο Σου, να επιστρέψουν οι ασεβείς μετανοημένοι κοντά Σου...! Άραγε ήταν προσευχή που φανέρωνε τον άγιο πόθο του να διδάξει την Αλήθεια η λόγος προφητικός για την πρόοδο και την εξέλιξή του; Ίσως και τα δύο.

Από μικρό παιδί πήγαινε στην εκκλησία κι όταν επέστρεφε στο σπίτι άρχιζε να διηγείται όλα τα θεία λόγια που θησαύριζε μέσα στην καρδιά του. Μάλιστα συνήθιζε να φτιάχνει και το δικό του «παιδικό άμβωνα»: ανέβαινε σ' ένα σκαμνί και από εκεί μιλούσε στους δικούς του σαν κανονικός ιεροκήρυκας!

Σε ηλικία 7 ετών ο μικρός Αναστάσης άρχισε μια ακόμη ενασχόληση που πολύ τον ευχαριστούσε. Αγόραζε χαρτιά και τα συνέρραπτε μεταξύ τους «για να γράφει τα λόγια του Θεού» όπως έλεγε. Σιγά-σιγά έφτιαξε ένα χοντρό τετράδιο με ρητά από την Αγία Γραφή και τους Πατέρες της Εκκλησίας. Ήταν τα πρώτα δείγματα από το συγγραφικό του ταλέντο, το οποίο επρόκειτο αργότερα να αξιοποιήσει για την ωφέλεια πολλών ψυχών. Ο ίδιος σημειώνει: «Πρόσηβος ήδη το του διδασκάλου της κοινωνίας εζήλωσα έργον, και προς αυτό μετά προθυμίας επεδόθην»· ήδη από έφηβος αγάπησα το έργο του διδασκάλου της κοινωνίας και με πολλή προθυμία αφιέρωσα τις δυνάμεις μου σ' αυτό)².

¹ Περιοδικό «Πρός τή Νίκη», τεύχος Νοεμβρίου 2010.

² Αγίου Νεκταρίου, *Ιερών και Φιλοσοφικών Λογιών Θησαύρισμα*, τόμ. 1^{ος}, εν Αθήναις 1895, σ. γ'.

Ο Αναστάσης σύντομα τελείωσε το δημοτικό και το σχολαρχείο (δηλαδή τη στοιχειώδη εκπαίδευση). Επειδή όμως αγαπούσε πολύ τα γράμματα, ήθελε να συνεχίσει τις σπουδές του. Έτσι το 1860 σε ηλικία 14 ετών, με την ευχή των γονιών του αποφασίζει να φύγει για την Κωνσταντινούπολη. Χρήματα δεν έχει. Θα εργάζεται, και με τα χρήματα που θα βγάλει, θα σπουδάσει. Πράγματι, στην Πόλη ο νεαρός έφηβος εργαζόταν σκληρά σε μια ανθυγιεινή αποθήκη καπνών μ' ένα εξαντλητικό ωράριο από το πρωί μέχρι το βράδυ.

Οι εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες εργασίας δεν μείωσαν ούτε στο ελάχιστο τον πόθο για μελέτη και τον ιεραποστολικό ζήλο του νεαρού μαθητή. Ποτέ δεν έπαυσε να προσεύχεται και να μελετά. Μάλιστα είχε μαζί του το χοντρό τετράδιό του με τη συλλογή αγιογραφικών και πατερικών λόγων και σ' αυτό προσέθετε ο,τι διάβαζε και του έκανε εντύπωση. Τότε ήταν που σκέφθηκε και κάτι το εντελώς πρωτότυπο: Αντέγραφε τα θεία αυτά λόγια στο περιτύλιγμα των προϊόντων που πουλούσε, έτσι ώστε όσοι αγόραζαν απ' αυτά να τα διαβάζουν και να ωφελούνται πνευματικά.

Χαρακτηριστικό του πόθου του Αγίου να γίνει εργάτης του Ευαγγελίου είναι και το εξής θαύμα που αναφέρουν οι βιογράφοι του: Σε μία θαλάσσια περιπέτεια κατά την οποία κινδύνευσε η ζωή του, ο νεαρός Αναστάσιος προσευχήθηκε θερμά στον Θεό με αυτά τα λόγια: «Θεέ μου, σώσε με, και να σπουδάσω, να γίνω Θεολόγος, όπως (=για να) αποστομώσω αυτούς τους υβρίζοντας το θείον σου όνομα». Και πράγματι σώθηκε με θαυματουργικό τρόπο και ο άγιος Θεός τον βοήθησε να πραγματοποιήσει τη θεάρεστη επιθυμία του. Τον αξίωσε πρώτα να υπηρετήσει σε σχολείο ως δάσκαλος κι έπειτα να αναδειχθεί πατέρας και διδάσκαλος της Εκκλησίας, διδάσκοντας με την αγία ζωή και το θεοφώτιστο λόγο του πολλές γενιές ανθρώπων.

Ως δάσκαλος υπηρέτησε σε σχολείο στο χωριό Λιθί της Χίου. Εκεί έμεινε 10 χρόνια. Όταν όμως έφθασε σε ηλικία 30 χρονών, διάλεξε οριστικά τον δρόμο της αφιέρωσης στο έργο της Εκκλησίας. Έγινε μοναχός και στη συνέχεια χειροτονήθηκε διάκονος. Από τότε έλαβε το όνομα Νεκτάριος. Σπούδασε θεολογία στην Αθήνα και αργότερα χειροτονήθηκε επίσκοπος Πενταπόλεως στο πατριαρχείο Αλεξανδρείας. Εκεί εργάστηκε με ζήλο και αυταπάρνηση. Κήρυττε, εξομολογούσε και παράλληλα πρόσφερε σπουδαίο φιλανθρωπικό έργο. Αντιμετώπισε όμως και πολλές δοκιμασίες: εξορία, συκοφαντίες, στερήσεις. Αναγκάστηκε να επιστρέψει στην Ελλάδα και συνέχισε να προσφέρει τεράστιο έργο ως ιεροκήρυκας, ως διευθυντής της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής και ως ιδρυτής και πνευματικός καθοδηγός της Ιεράς Μονής Αγίας Τριάδος στην Αίγινα. Πλούσια σε πνευματικούς καρπούς ήταν και η συγγραφική του παραγωγή. Τα συγγράμματά του αποπνέουν άρωμα πίστης και ευσέβειας και αποτυπώνουν την πατερική και αγιοπνευματική σοφία. Σε ηλικία 74 ετών ασθένησε βαριά και έφυγε από τον κόσμο αυτό το βράδυ της 8ης Νοεμβρίου 1920. Ωστόσο, ο άγιος Νεκτάριος συνεχίζει να διδάσκει πολλές γενιές ανθρώπων με την αγία ζωή και το θεοφώτιστο λόγο του. Τα αναρίθμητα θαύματα που τελεί ακόμη και στις ημέρες μας, φανερώνουν την παρρησία που έχει ενώπιον του Θεού.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Ποιος ήταν ο πόθος που είχε ο άγιος Νεκτάριος από μικρό παιδί; (...)

Να σπουδάσει, να γίνει θεολόγος για να διδάσκει τις αλήθειες του Ευαγγελίου.

2. Πώς εκδηλώθηκε αυτός ο πόθος του; (...)

(«Διδάξω ανόμους τας οδούς σου...», παιδικός άμβωνας, τετράδιο με συλλογή ρητών, θαύμα με τη διάσωσή του στη θάλασσα).

3. Πραγματοποιήθηκε ο ευλογημένος του πόθος; (...)

Βεβαίως! Τον αξίωσε ο Θεός να υπηρετήσει πρώτα ως δάσκαλος κι έπειτα ως κληρικός. Χειροτονήθηκε επίσκοπος και παρά τις δυσκολίες και τους διωγμούς που αντιμετώπισε επιτέλεσε πλούσιο έργο κηρυκτικό, φιλανθρωπικό, ποιμαντικό και συγγραφικό. Και αυτό που ζητούσε στην προσευχή του από μικρό παιδάκι («Διδάξω ανόμους τας οδούς σου και ασεβείς επί σε επιστρέψουσι»), ο άγιος Θεός του το χάρισε πλουσιοπάροχα. Ακόμη και μετά την κοίμησή του αναρίθμητες είναι οι ψυχές που διδάσκονται από τη ζωή, τα θαύματα και τη διδασκαλία του Αγίου, συγκινούνται, μετανοούν και επιστρέφουν στο δρόμο του Θεού!

4. Για ελάτε τώρα να συγκρίνουμε τους πόθους και τα όνειρα των σύγχρονων νέων με αυτά του αγίου Νεκταρίου... Τι σχέδια κάνουν οι νέοι για το μέλλον τους; (...)

Άλλοι ονειρεύονται να γίνουν μεγάλοι ποδοσφαιριστές ή πρωταθλητές σε όποιο άλλο άθλημα...

Άλλοι επιθυμούν να μοιάσουν σε καλλιτέχνες, τραγουδιστές, ηθοποιούς...

Άλλοι... δεν επιθυμούν τίποτε ιδιαίτερο! Μόνο μια σχολή που θα τους δώσει άμεση επαγγελματική αποκατάσταση και έναν καλό μισθό...

... Υπάρχουν όμως και νέοι που καλλιεργούν μέσα τους ανώτερους πόθους και οράματα. Που επιθυμούν να γίνουν γιατροί για να προσφέρουν στο συνάνθρωπο, εκπαιδευτικοί για να βοηθήσουν τους νέους να βάλουν γερά θεμέλια στη ζωή τους, ιερείς για να μεταδίδουν στους ανθρώπους ο,τι πολυτιμότερο: την αγιαστική χάρη του Θεού! Τι λέτε; Η κοινωνία μας σήμερα δεν έχει ανάγκη από νέους που έχουν τέτοια οράματα;!

Δεν θέλουμε να υποτιμήσουμε κανένα επάγγελμα. Κάθε εργασία και κάθε επάγγελμα είναι απαραίτητα στην ομαλή λειτουργία της κοινωνικής ζωής. Δεν μπορούν όλοι να γίνουν γιατροί ή θεολόγοι ή ιερείς... Χρειάζονται και οι αστυνομικοί και οι ηλεκτρολόγοι και οι υδραυλικοί, όλοι! Άλλωστε ο καθένας έχει τη δική του κλίση. Ωστόσο αν κάποιος ακόμη δεν έχει αισθανθεί τίποτε να τον συγκινεί ή να τον ενθουσιάζει... ας προσευχηθεί πολύ ώστε ο Κύριος να του δείξει τον δρόμο. Κι αν η φωνή μέσα του τον καλεί να ακολουθήσει ένα λειτούργημα ιερό, ας μη δειλιάσει. Άγιος είναι ο πόθος και ιερή η επιθυμία να βοηθήσω τους συνανθρώπους μου με την ταπεινή διακονία μου.

Σε κάθε περίπτωση, ένας πρέπει να είναι κοινός πόθος όλων: Να γίνουμε άγιοι!

Το πιο σημαντικό δεν είναι ότι ο άγιος Νεκτάριος έγινε θεολόγος ή δεσπότης, αλλά το ότι έγινε άγιος! Μακάρι κι όλοι εμείς αυτό τον πόθο να έχουμε: να γίνουμε άγιοι! Και άγιοι δεν γίνονται μόνο οι μοναχοί και οι ιερείς αλλά και γονείς και παιδιά και στρατιωτικοί και γιατροί και τεχνίτες και μορφωμένοι και αγράμματοι...

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι ωραίο να ονειρεύεσαι και να καταστρώνεις σχέδια για το μέλλον. Να θέλεις να αξιοποιήσεις τα ταλέντα και τα χαρίσματά σου και να δημιουργήσεις στη ζωή σου.

Είναι ακόμη πιο ωραίο τα χαρίσματά σου να τα αφιερώσεις στη διακονία των αδελφών, στα ιερά έργα της Εκκλησίας. Να επιθυμείς να γίνεις ευεργετικός στο περιβάλλον σου από την θέση που θα εργαστείς μέσα στην κοινωνία, είτε μέσα από κάποιο λειτούργημα, είτε μέσα από την εθελοντική προσφορά σου, παράλληλα με όποιο επάγγελμα κι αν ακολουθήσεις.

Το πιο σπουδαίο όμως και το αληθινά ηρωικό είναι μέσα στη σύγχρονη κοινωνία να αντιστέκεσαι και να ποθείς την εσωτερική καλλιέργεια, τον αγώνα για την αγιότητα!

Ας παρακαλέσουμε τον άγιο Νεκτάριο να καλλιεργήσει μέσα στην ψυχή μας άγιους πόθους και οράματα και να μας αξιώσει όλοι να τον μιμηθούμε στο υψηλότερο ιδανικό: την αγιότητα, και -

γιατί όχι;- μακάρι μέσα από τα Κατηχητικά μας να υπάρξουν και κάποιοι που θα καλέσει ο Θεός να υπηρετήσουν την Εκκλησία ως εργάτες του Ευαγγελίου!

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Ποθώ τα υψηλά ιδανικά, ποθώ την αγιότητα!